

Fənn sillabusu

İxtisas: 050807-Sosial iş

Fakültə: Tarix-coğrafiya və incəsənət

Kafedra: Tarix və onun tədrisi metodikası

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Sif. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və hüququn əsasları. (İşçi proqramı LDU-nun Tarix və onun tədrisi metodikası kafedrasının 14.09.2023-cü il tarixli qərarı ilə təsdiq edilmişdir (protokol №1))

Kodu: UFS- B04

Tədris ili: II (2025-2026) Semestr: I

Tədris yükü cəmi: 30 saat. Auditoriya yükü (6 saat müəhazirə, 4 saat seminar)

Təhsilalma forması: qiyabi

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 3 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi: bfm. İbrahimov Aslan Mikayıl oğlu

Kafedranın ünvanı: Lenkeran şəhəri, Ə. Məmmədov küçəsi, 22.

Məsləhət saati: IV-V günlər saat 14⁰⁰-16⁰⁰

E-mail ünvanı: ibrahimovaslan2021@gmail.com

III. Təvsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

1. Z. Əsgərov, E. Nəsirov, M. İsmayilov. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və hüququn əsasları. Qapp Poliqraf. Bakı-2005.

2. Ənvər Seyidov, Zakir Nəgriyev. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və hüququn əsasları. Dərslik. Bakı-2019.

3. Sabir Allahverdiyev. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və hüququn əsasları. Dərslik. Bakı-2018.

4. İlqar Cəfərov. Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının şərhli. Hüquq nəşriyyatı -2012.

5. I. İsmayilov. Hüququn əsasları. Dərslik. Bakı-2006.

6. Xropanyuk V.N. Dövlət və hüquq nəzəriyyəsi. B- 1993.

7. Ziyafət Əsgərov. Konstitusiya hüququ. Bakı-2011.

8. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası. 12 noyabr 1995-ci il.

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən Politologiya və Fəlsəfə fənlərinin tədrisi vacibdir.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: "Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və hüququn əsasları" fənni hüquq anlayışı, hüquq normaları, hüquq münasibətləri, hüquq sahələri, Konstitusiya hüququ, idarəçilik formaları, ərazi quruluşları, seçki hüququ haqqında zəruri bilikləri əhatə edir. Bu kursun məqsədi qeyri hüquqşünaslıq ixtisası üzrə təhsil alan tələbələri Azərbaycanın hüquq sistemi ilə tanış etmək, o cümlədən hər bir vətəndaşın qarşısına çıxan ən ümumi hüquqi problemlərin aradan qaldırılması üçün zəruri ilkin bilikləri verməkdir. Əsas məqsəd tələbələri təməl hüquqi biliklərə yiyələndirmək, AR konstitusiyaya quruluşunu izah etmək, hüquqi bilikləri artırmaq, qanunvericilik bazasından istifadə qaydasını öyrətməkdir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə, 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahan bilətinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçirilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

- 9 bal-tələbə keçirilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.

- 8 bal: tələbə cavabında ümumi verənləri bəzi detallara gəlir.
- 7 bal: tələbə keçirilmiş material haqqı düzgün təxmin edərkən cavabdan bəzi məsələləri əsaslandırır.
- 6 bal: tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal: tələbənin cavabında səliqəmətliliklər var. Mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal: tələbənin cavabı qismən düzgündür. Təxmin mövzunu izah edərkən bəzi detallara gəlir.
- 3 bal: tələbənin mövzudan xəbərsizdir. Təxmin təxmin əsaslandırır.
- 1-2 bal: tələbənin mövzudan qismən xəbərsizdir.
- 0 bal: suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət
1	91-100	ala
2	81-90	A
3	71-80	çox yaxşı
4	61-70	B
5	51-60	yaxşı
6	50 və ondan aşağı	kafi
		D
		qənaətbəxş
		E
		qeyri-kafi
		F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülecek.

X. Təqvim mövzu planı: Mühazirə 6 saat, seminar 4 saat

№	Keçirilən mühazirə və seminar mövzularının məzmunu	Müh.	Sem.
1	Mövzu: Dövlət və hüquq. Azərbaycan Respublikasının konstitusiyası hüququ. Ekologiya hüququ Plan: 1. Dövlət və hüququn yaranması, dövlət anlayışı və onun əsas əlamətləri. 2. Dövlətin yaranması haqqında əsas nəzəriyyələr. Dövlətin formaları. 3. Hüququn anlayışı, əlamətləri, funksiyaları və prinsipləri. 4. Konstitusiyası hüququ anlayışı, mahiyyəti və mənbələri, Azərbaycan Respublikasının konstitusiyası quruluşu və prinsipləri. 5. Azərbaycan Respublikasında dövlətin konstitusiyası forması. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Rəmzləri. 6. Azərbaycan Respublikasında insan və vətəndaş hüquq və azadlıqları. 7. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin hüquqi statusu və səlahiyyətləri. 8. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin hüquqi statusu və səlahiyyətləri. Nazirlər Kabinetinin statusu və səlahiyyətləri. Məhkəmə hakimiyyəti. 9. Ekologiya hüququnun anlayışı və mənbələri. 10. Kənd təsəvvüf, ekoloji məsuliyyət və ekoloji hüquqpozumlar.	2	2
2	Mövzu: Mülki hüququn əsasları. Əmək hüququnun əsasları. Plan: 1. Mülki hüququn anlayışı, mənbələri və prinsipləri. 2. Mülki hüquq münasibətləri, subyekt və obyekt. 3. Hüquqi şəxslər, hüquqi şəxsin növləri. 4. Mülkiyyət hüququ, formaları. 5. Əqd anlayışı, növləri və formaları. 6. Mülki hüquqi müqavilələr. 7. Əmək hüququnun anlayışı, predmeti, prinsipləri və mənbələri. 8. Əmək müqaviləsi anlayışı, tərəfləri, növləri və xitam verilməsi əsasları. 9. İş vaxtı, iş vaxtının növləri və rejimi. 10. İstirahət vaxtı və onun növləri. Əmək intizamı.	2	2
3	Mövzu: Ailə hüququnun əsasları. Cinayət hüququnun əsasları Plan: 1. Ailə hüququnun anlayışı, predmeti və prinsipləri. 2. Nikah anlayışı, bağlanma şərtləri və nikahın dövlət qeydiyyatı. 3. Nikahın pozulması qaydaları. 4. Valideynlik hüquqlarından məhrum etmə və valideynlik hüquqlarının məhdudlaşdırılması. 5. Övladlığa götürmə. Uşaqlar üzərində qəyyumluq və himayə. 6. Cinayət anlayışı və cinayətin əlamətləri. 7. Cinayət məsuliyyəti anlayışı, cinayət tərkibi və onun əlamətləri. 8. Cəza və onun növləri.	2	

XI. Fənn üzrə tələblər:

Sitologiyayı öyrənməklə hüceyrənin quruluşu, karyotipi, yerinə yetirdiyi funksiyaları öyrənmə tələbə üçün biokimya, bioloxiya və molekulyar biologiyanın əsas məsələlərini öyrənmək, daha da əsaslandır. Sitologiya klassik qəbul edilmiş hüceyrə orqanoidlər, onların fəaliyyət mexanizmləri də birgə öyrənilməli və hüceyrə diferensiasiyası, patologiyası, apoptoz haqqında məlumatlar müqayisəli şəkildə analiz edilməlidir.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Cəmiyyətin mövqeyini, hüquq və azadlığının mədəni dəyərlərini təsvir edir.
- Cəmiyyətdə dövlət və hüquq sosial düşüncənin formalaşmasında və inkişafında xüsusiyyətlərini normalar vasitəsilə izah edir.
- Konstitusiyanın inkişaf tarixi, onun ictimai-iqtisadi münasibətlərdə rolunu dövlət və ictimai həyatda baş verən qarşılıqlı münasibətləri şərh edir.
- Müasir dövrdə yeni quruluşun anlayışını sosial, hüquqi, iqtisadi və s. münasibətləri dövlət, cəmiyyət və mülkiyyət münasibətlərini müqayisə edir.
- Sosial, siyasi, hüquqi və iqtisadi inkişafın zəruriliyini və səbəblərini əsaslı ifadə edir.
- Xəlf hakimiyyətini dövlət hakimiyyətinin çoxşaxəliliyini, insan və vətəndaşların hüquq bərabərliyini, vəzifələrini, dövlətin idarə edilməsi prinsiplərini təhlil edir.

XIII. Tələbələr fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV. Kollektiv sualları:

1. Dövlət və hüququn yaranması və əsas əlamətləri.
2. Dövlətin formaları.
3. Konstitusiyaya hüquq anlayışı, mahiyyəti və mənbələri. Azərbaycan Respublikasının konstitusion quruluşu.
4. Azərbaycan Respublikasında dövlətin konstitusion forması və Dövlət rəmzləri.
5. Azərbaycan Respublikasında insan və vətəndaş hüquq və azadlıqları.
6. Ekologiya hüququnun anlayışı və mənbələri.
7. Mülki hüququn anlayışı, mülki hüquq münasibətlərinin subyekt və obyekt.
8. Əqd anlayışı, növləri və formaları.
9. Əmək müqaviləsi anlayışı, tərəfləri, növləri və xitam verilməsi əsasları.
10. İş vaxtı, iş vaxtının növləri, istirahət vaxtı və onun növləri.

XV. İmtahan sualları:

1. Dövlət və hüququn yaranması.
2. Dövlətin formaları.
3. Konstitusiyaya hüquq anlayışı, mahiyyəti və mənbələri.
4. Azərbaycan Respublikasının konstitusion quruluşu və prinsipləri.
5. Azərbaycan Respublikasında dövlətin konstitusion forması.
6. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Rəmzləri.
7. Azərbaycan Respublikasında insan və vətəndaş hüquq və azadlıqları.
8. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin hüquqi statusu və səlahiyyətləri.
9. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin işinin təşkili.
10. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin hüquqi statusu və səlahiyyətləri.
11. Azərbaycan Prezidentinin hüquqi aktları.
12. Nazirlər Kabinetinin statusu və səlahiyyətləri, məhkəmə hakimiyyəti.
13. Ekologiya hüququnun anlayışı və mənbələri.
14. Kadastr, ekoloji məsuliyyət və ekoloji hüquqpozmalar.
15. Mülki hüququn anlayışı, mülki hüquq münasibətlərinin subyekt və obyekt.
16. Hüquqi şəxslər, hüquqi şəxsin növləri.
17. Əqd anlayışı, növləri və formaları.
18. Mülki hüquqi müqavilələr.
19. Əmək hüququnun anlayışı, predmeti, prinsipləri və mənbələri.
20. Əmək müqaviləsi anlayışı, tərəfləri, növləri və xitam verilməsi əsasları.
21. İş vaxtı, iş vaxtının növləri, rejimi.
22. İstirahət vaxtı və onun növləri. Əmək intizamı.
23. Ailə hüququnun anlayışı, predmeti və prinsipləri.
24. Nikah anlayışı, bağlanma şərtləri və nikahın dövlət qeydiyyatı.
25. Nikahın pozulması qaydaları.
26. Valideynlik hüquqlarından məhrum etmə və valideynlik hüquqlarının məhdudlaşdırılması.
27. Övladlığa götürmə, uşaqlar üzərində qəyyumluq və himayə.
28. Cinayət anlayışı və cinayətin əlamətləri.
29. Cinayət məsuliyyəti anlayışı, cinayət tərkibi və onun əlamətləri.
30. Cəza və onun növləri.

"S/f. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və hüququn əsasları" fənninin sillabusu 050807-Sosial iş ixtisası üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus "Tarix və onun tədrisi metodikası" kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq edilmişdir (28 aprel 2025-ci il, protokol № 10).

Kafedra müdiri :



dos. K.F.Mahmudov

Fənn müəllimi :



b\m.A.M.Ibrahimov